

Eläinten hyvinvointimerkintä suomalaisen eläintuotannon kilpailukyvyn ja laadun edistäjänä

Jarkko Niemi

Tutkimusprofessori, Luonnonvarakeskus

11.11.2020

Hankeen päämäärä

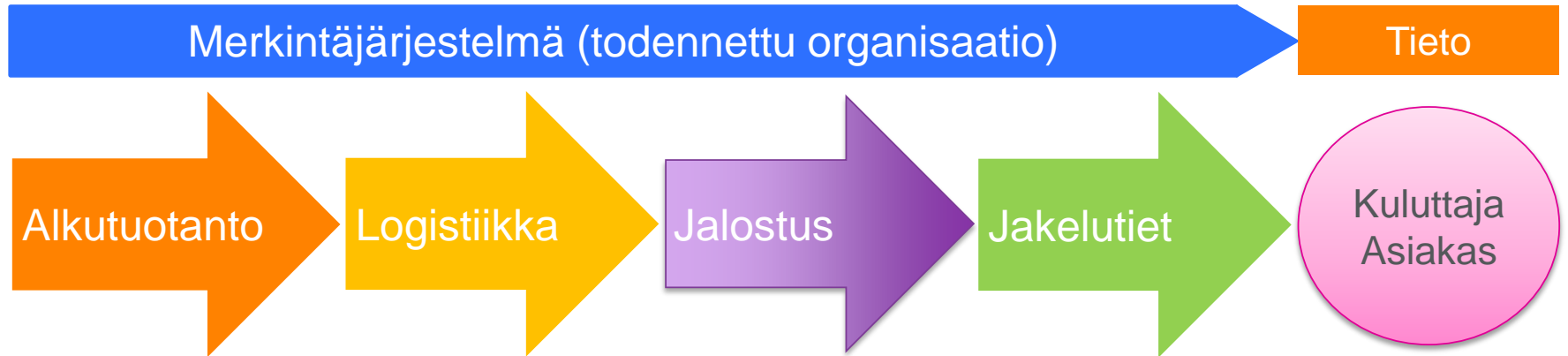
Luoda eläinten hyvinvointimerkki, jota kotieläinala voi hyödyntää laatutyössään ja kuluttajat ostopäätöksiä tehdessään, ja joka todennetusti edistäisi hyvinvointia.

Eläinten hyvinvointimerkki on tuotannon laatua kuvaava vapaaehtoinen tuotantotapamerkintä, joka edistää eläinten hyvinvointia, auttaa tuotannon kehittämisessä ja lisäarvon realisoinnissa sekä viestii kuluttajille laadusta.

Maito, naudan-, sian- ja broilerinliha, kananmuna, lammas

Hyvinvointimerkintä on tuotantostandardi ja tiedonvälitysoorganisaatio

Laatuargumentit markkinoinnissa

- Kansallisen ja EU-lainsäädännön mukaan tuotetta ei voi markkinoida ominaisuuksilla, joita sillä ei ole
- Ei saa olla harhaanjohtava
 - Vertailuväitteiden on oltava todennettavissa!
 - Tuotetta ei saa markkinoida ominaisuuksilla, joita voidaan olettaa olevan muillakin tuotteilla
- Kotimainen hyvinvointimerkitty ⇔ Ei merkitty kotim. ⇔ Ulkomainen

Kilpailunäkökulma

- Tuotantotapaa kuvaava laatumerkintä on rinnastettavissa kilpailuoikeudellisessa mielessä standardointiin, joka määrittelee tuotannon tekniset tai laadulliset vaatimukset.
- Laatumerkin ehtojen tulisi olla sellaisia, etteivät ne rajoita kilpailua
 - ➔ Tasavertainen pääsy kaikille toimijoille
 - ➔ Ei kohtuuttomia, syrjiviä tai epäoikeudenmukaisia liittymisehtoja
 - ➔ Osallistuminen standardin laatimiseen vapaata ja sen hyväksymismenettely on läpinäkyvä

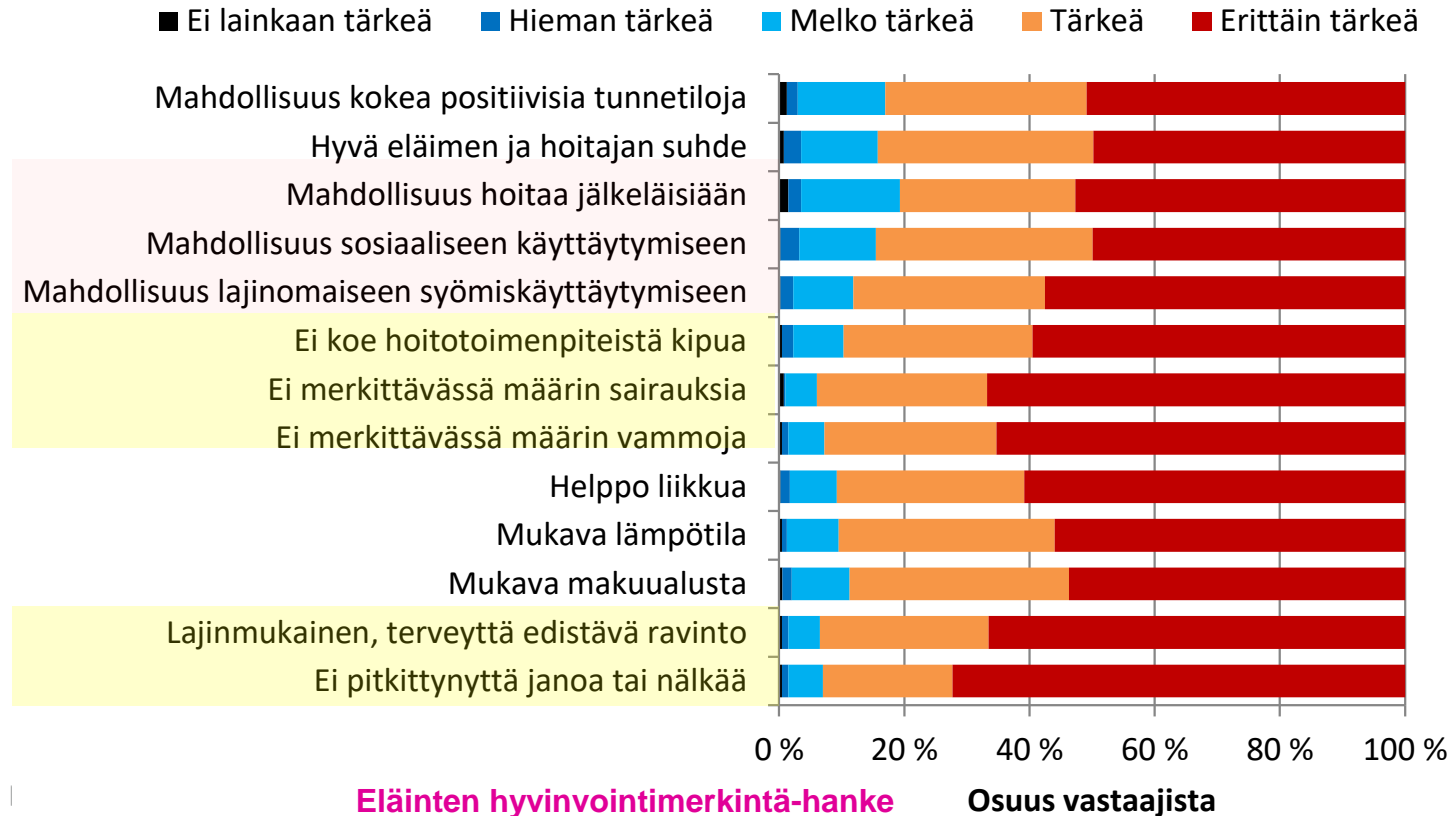
Mitä on eläinten hyvinvointi?

"Hyvinvointi on eläimen kokemus sen omasta psyykkisestä ja fyysisestä olotilasta. Kokemus hyvinvoinnista voi vaihdella hyvästä huonoon. Hyvinvointi on laaja käsite. Siihen sisältyvät muun muassa eläimen fyysinen ja psyykkinen terveys, normaali kasvu, sekä hyvä hoito ihmisen huostassa oleville eläimille."

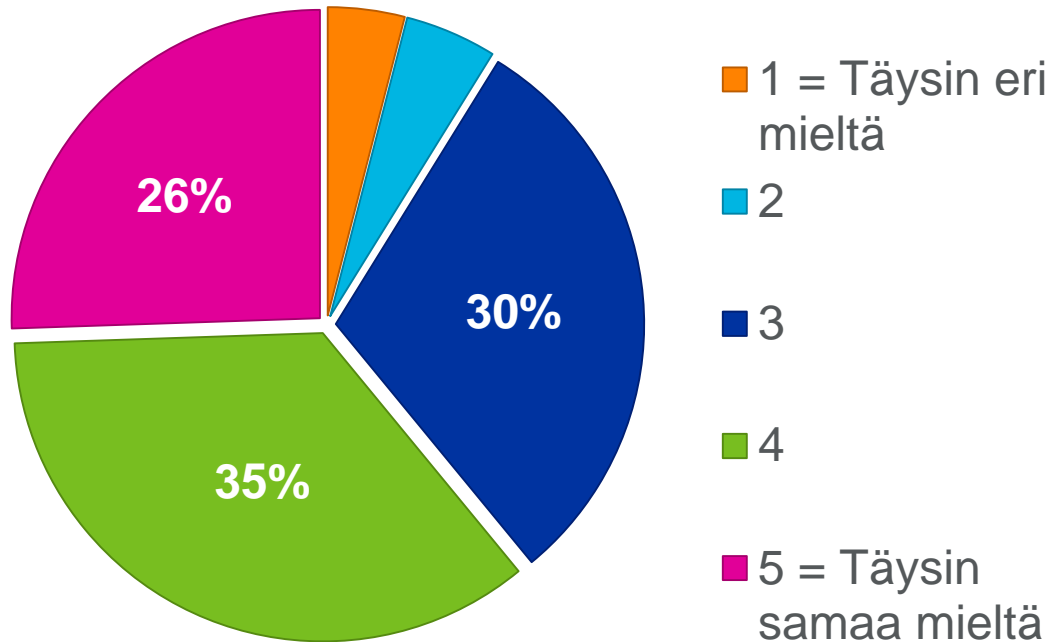
Eläinten hyvinvointimerkintä-hanke

Suomalaisten mielipide eläinten hyvinvoinnin eri osa-alueiden (WQ) tärkeydestä (N=1200)

”Ostaisin hyvinvointimerkittyjä tuotteita, jos kotieläintuotannossa keskityttäisiin enemmän eläinten hyvinvointiin.”

- 76% koki hyvinvointimerkityn tuotteen ostamisen **positiiviseksi**
- Lähes 30 % uskoi, että hyvinvointimerkityt tuotteet ovat liian **kalliita**.
- Valintakoe: Kuluttajat olivat valmiita maksamaan hyvinvoinnista (4-5 ryhmää)
- Tuotekokeilussa kuluttajilta myönteinen palaute

Kuluttajille tärkeitä toimenpiteitä, joiden toivottiin **useimmin** sisältyvän hyvinvointimerkkiin

- Eläinten hyvä kohtelu ja käsittely – tuottajille koulutusta eläinten käyttäytymisestä ja käsittelystä (naudat, lampaat, siat, broilerit)
- Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto (naudat, siat)
- Eläimille enemmän elintilaa (broilerit, kanat, siat, lihanaudat)
- Jatkuva vedensaanti (naudat, lampaat)
- Laidunnus (lampaat, maitonaudat), vapaa liikkuminen (maitonaudat)
- Lajinomainen ruokinta (kanat)
- Karitsoinnin valvonta (lampaat)
- Mukava alusta (broilerit)

Merkkisuunnitelman elementit

- Merkin toimenpiteet
 - Yleiset sekä eläinlajikohtaiset elementit
- Toimenpiteiden vaikutukset eläimiin
- Kuluttajien suhtautuminen toimenpiteisiin
- Työpajaosallistujien suhtautuminen toimenpiteisiin
- Toimenpiteiden kustannukset
- Merkin organisaatio ja todentaminen

Merkin arvolupaukset ryhmitellään neljään osaan

WQ ⇔ Viisi vapautta

Terveys

(Pito)ympäristö

Ruokinta

Käyttäytyminen

Eläinlajit läpileikkaavia teemoja

- Kolmitasoinen merkintä & parantaminen askeleittain
- **Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto** on olennainen osa eläinten hyvinvoinnin varmistamista. Peruspilari, joka täyttyy kaikilla tasoilla.
- Eläimiä **kohdellaan hyvin**, ottaen huomioon eläin-hoitaja-suhde.
- Vältetään eläimen kokemaa **kipua ja stressiä**, tarvittaessa lievitetään.
- Eläimillä on **enemmän liikkumisen vapautta**.
- **Lajityypilliset tarpeet** huomioidaan käyttäytymisen ja **ravinnon** kautta.
- Eläin- ja resurssiperäiset mittarit
- Hyvinvointivaatimuksilla ei vaaranneta tuoteturvallisuutta.
- Toiminta on dokumentoitua ja auditointua.
- Nasevan ja Sikavan hyödyntäminen

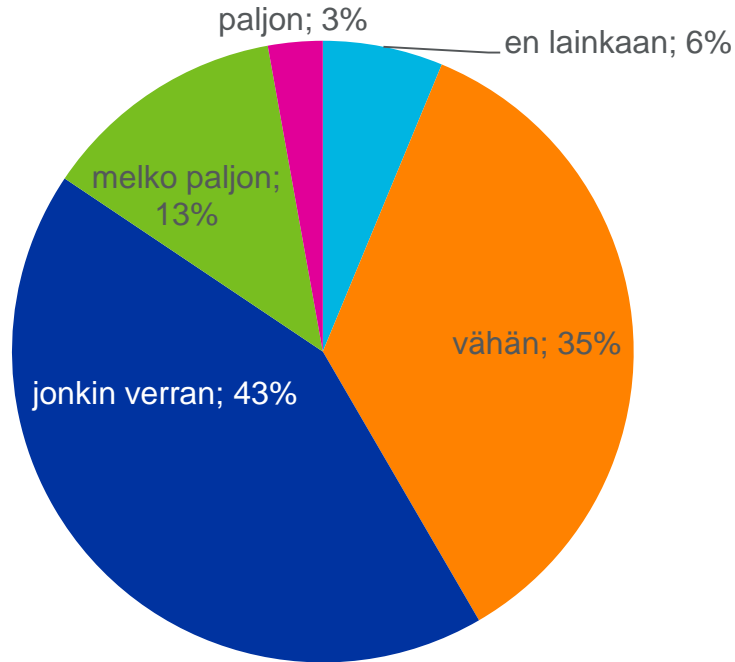
Merkin seuranta

- Taustaorganisaatio, joka on uskottava toimija
- Tuotekohtaisen hyvinvointitiedon tuottaminen & viestintä
- Käyttöoikeudesta päättäminen ja vaatimustenmukaisuuden valvonta
- Merkin sisällön kehittäminen tuotantotapojen ja kulutustottumustuen muuttuessa
- Vaatimustenmukaisuuden auditointi ns. kolmannen tahon toimesta
- Eläinten hyvinvointikorvaus voi tukea merkin toteutusta
- Ei päällekkäisiä järjestelmiä → Nasevan ja Sikavan hyödyntäminen
- ISO-standardi: → Seuranta → Palaute → Kehittäminen → Uusi seuranta

Toimiva merkki vaatii riittävästi viestintää

Tietoisuus eläintuotannosta on viestintähaaste

Miten paljon koet tietäväsi nykyisestä eläintuotannosta?

Ajankohtaista hankkeesta

Maataloustieteen päivien paperit:

<https://journal.fi/smst/article/view/89537>

<https://journal.fi/smst/article/view/89389>

<https://journal.fi/smst/article/view/89454>

<https://journal.fi/smst/article/view/89678>

<https://journal.fi/smst/article/view/89428>

Hankkeen dioja on SlidesSharessa:

<https://www.slideshare.net/LukeFinland/clipboards/elainten-hyvinvointimerkinta>

Kiitos!

Kiitos hankkeen rahoittajille (MMM/Maatilatalouden kehittämisrahasto, A-tuottajat, HKScan, Valio, Arla, Juustoportti food, Lidl, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto ja SEY Suomen Eläinsuojelu) sekä hanketyöpajoihin osallistuneille henkilöille.

Hanketilaisuuksien esityksiin voi tutustua osoitteessa <https://www.slideshare.net/LukeFinland/clipboards/elainten-hyvinvointimerkinta>

